

Nyhedsoversigt fra Danske Lærerorganisationer International

2024-06 (september 2024)

BUPL

DM

Kære læser,

Den store EU-kabale er så småt ved at falde på plads og det har ændret det uddannelsespolitiske landskab i EU en del. Der vil derfor i dette nummer af DLI-nyhedsbrevet være fokus på, hvordan og hvor i Kommissionen uddannelsespolitikken i den kommende EU-periode, kommer til at udspille sig.

Derudover kan man i denne udgave læse om de uddannelsesmæssige aspekter af både Draghi-rapporten og regeringens Afrikastrategi, samt om Lykke Friis' kamp for sprogfagene og Karen Ellemanns forhåbninger for en fælles nordisk AI-vision.

God læselyst!

Danske Lærerorganisationer International

Danske Lærerorganisationer International
Danish Teacher Trade Unions
Syndicats d'Enseignants Danois

Indhold

Events september/oktober	3
Publikationer	3
Politik	3
Europa-Kommissionen og uddannelse.....	4
Draghi-rapporten.....	6
Afrikastrategi.....	6
CULT-udvalget sammensætning	7
Lykke Friis kæmper for sprogfagene	7
Karen Ellemann varsler en nordisk AI-vision for 2030	7
Danskere i Europa-Parlamentets udvalg.....	7
Eurofound: Arbejdsmarkedskonflikter i 2023	9
Praktikdirektivet	9

Events september/oktober

18. september kl. 13.00-14.00 **DEO:** Afholder en intro til det nye EU, her vil fokus være på den nye sammensætning af Europa-Parlamentet og den nye Europa-Kommission. Eventet er online og kan findes [her](#).

8. oktober kl. 16.00 **Lego Fonden og MHPSS Collaborative:** *Thriving Through Play Webinar: A mental health and psychosocial support classroom approach for educators in crisis-affected settings.* Tilmelding til webinarret kan ske [her](#).

Publikationer

DLI-note: [2024-04-dli-note-opfoelgning-paa-det-belgiske-formandskab](#)

Uddannelses- og Forskningsministeriet: [Beretning for 2023 om vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v.](#)

OECD: [PISA 2022 Results \(Volume IV\) : How Financially Smart Are Students?](#)

- [Shaping students' financial literacy : The role of parents and socio-economic backgrounds](#)
- [2024-04-dli-note-opfoelgning-paa-det-belgiske-formandskab](#)

OECD: [The potential impact of Artificial Intelligence on equity and inclusion in education](#)

EP: [Horizon Europe: Protecting academic freedom](#)

UNESCO: [Spotlight on foundational numeracy and completion in Africa, 2024: learning counts](#)

Nordisk Råd: [Government Initiatives to Increase Reading and Interest in Reading Among Children and Young People in the Nordic Countries](#)

ODI Think Change: [Whose hands on our education? Identifying and countering gender-restrictive backlash](#)

- Artikel om rapporten: [Religious groups 'spending billions to counter gender-equality education' | The Guardian](#)

Europa-Kommissionen og uddannelse

[Ursula von der Leyen](#) præsenterede d. 17. september hvordan hun forestiller sig at kommissærkabalens skal lægges. Uddannelsesområdet bliver primært dækket ind af Roxana Mînzatu (Rumænien), der er blevet udpeget som vicepræsident og kommissær for **People, Skills and Preparedness**, det fremgår af pressemeddelelsen at hun udover skills også har ”*education and culture, quality jobs and social rights*”. Uddannelse er således rykket længere op i hierarkiet i Kommissionen, men må på den anden side dele fokus med en lang række andre traditionelle politikområder, herunder beskæftigelse. Det kan på den ene side give uddannelse en prominent rolle der skal mainstreames ind på flere politikområder. På den anden side kan den uddannelsesfaglige tilgang risikere at måtte vige for andre perspektiver og prioriteter. Mînzatu får dog blandt meget andet til opgave at udvikle en EU Teachers Agenda der skal bidrage til at fremme arbejdsvilkår, uddannelses- og karrieremuligheder for lærere. Det kan man læse på de sidste af de otte sider lange [mission letter til Mînzatu](#).

Ekaterina Zaharieva (Bulgarien), har fået ansvaret for **Startups, Research og Innovation**, at research og innovation har fået deres eget område kan være et tegn på en opprioritering, tilføjelsen af startups, kan dog også pege i retning af at Europa-Kommissionen, ser research være tættere forbundet med erhvervslivet end uddannelsessektoren.

Glenn Micallef (Malta) har fået den sidste del af den nuværende uddannelseskommissærs portofolio, **Youth, Culture and Sport**, samt ansvaret for **Intergenerational Fairness**, her er et at målene bl.a. at modkæmpe splittelsen af samfundet via uddannelse. Finlands tidligere uddannelsesminister og nuværende medlem af Europa-Parlamentet, Henna Virkkunen, bliver kommissær for **Tech Sovereignty, Security and Democracy**.

Ursula von der Leyen løftede allerede d. 18. juli sløret for hendes tanker, med hendes [arbejdsprogram](#) for de kommende fem år. Her er der lagt op til [at give flere penge til forskning](#). Det mødes generelt med ros, dog frygter de danske universiteter og forskernes fagforening [DM](#), at den danske regering vil fortsætte deres praksis med, at der for hver hjemtaget krone fra EU's forskningsbudget, modregnes en krone fra det danske forskningsbudget.

I von der Leyens arbejdsprogram for den kommende kommissionsperiode er der, udover flere forskningsmidler, lagt op til flere uddannelsespolitiske initiativer.

- Hun vil skabe en **Union of Skills**
- Hun foreslår en **STEM Education Strategic Plan**
- Hun lægger op til at der skal udvikles en **European Strategy for Vocational Education and Training**
- I forlængelse af **Union of Skills, European Degree**, mv., skal den kommende Europa-Kommission arbejde for at fremsætte et **Skills Portability Initiative**

- Som en del af von der Leyens forslag for en **New Pact for the Mediterranean**, skal der indgå nye muligheder for at søge uddannelse for de Middelhavslande der ikke er en del af EU, samt bedre muligheder for EU-landene for at tiltrække talent fra ikke-EU-Middelhavslande.
- En yderligere styrkelse af **børnegarantien**.

Draghi-rapporten

Det er næppe gået nogens næse forbi at den tidligere chef for den europæiske centralbank Mario Draghi har færdiggjort sin [rapport](#) om EU's konkurrenceevne, og selvom stort set alle danske EU-korrespondenter har præsenteret deres analyse af rapporten, så er delen om investering i lærere og en inkludering af undervisere i udformningen af læreplaner, to oversete områder.

På side 272 fremgår det at læreplaner [curriculum] skal omlægges i samarbejde med bl.a. underviserne, så der er en tættere sammenhæng mellem de færdigheder der efterspørges på arbejdsmarkedet og de færdigheder der bliver undervist i uddannelsessystemet.

På side 277 har Draghi, under overskriften **Improve the availability and working conditions of teachers**, opstillet tre punkter der skal være med til at imødekomme den akutte lærermangel hele EU oplever. De tre punkter er en adgang til videreuddannelse, konkurrencedygtig løn og ekstra personale og teknologi til at håndtere de opgaver der ikke er undervisningsrelevante, eksempler på dette er tolærerordninger og AI.

Iliana Ivanova, kommissær for uddannelse og forskning, [pointerer](#) at Draghi har sat innovation, understøttet af de rette færdigheder og uddannelse, som det vigtigste element for EU's fremtidige konkurrenceevne.

Afrikastrategi

Ligesom med Draghi-rapporten, så er der også uddannelseselementer i regeringens nye [Afrikastrategi](#). Regeringen ønsker at flere unge afrikanere skal kunne komme på studieophold i Danmark og vil dertil også arbejde for at det bliver en generel mulighed i EU. Regeringen har tidligere varslet at dette kunne blive en del af det danske EU-formandskabs prioriteter.

Erhvervsuddannelserne skal styrkes i Afrika, [DI, 3F og Ulandssekretariatet deler her deres erfaringer med at styrke erhvervsuddannelserne i Kenya, Tanzania, Malawi og Sydafrika](#), hovedbudskabet er at arbejdsmarkedets parter bør spille en hovedrolle i udviklingen.

Som et led i regeringens Afrikastrategi har Uddannelses- og Forskningsministeriet varslet åbningen af [det første danske regionale innovationscenter i Afrika](#). Det skal være med til fremme dansk-afrikanske samarbejder indenfor innovation og international viden.

CULT-udvalget sammensætning

I Europa-Parlamentets Kultur- og Uddannelsesudvalg (CULT) har der været kamp om formandsposten. Det euroskeptiske [PfE forsøgte at vinde formandsposten](#), men en fælles proeuropæisk alliance bag den tyske skolelærer fra Hamborg Nela Riehl, fra det paneuropæiske parti VOLT og medlem af De Grønne/EFA i Europa-Parlamentet, endte med at vinde posten. Magtkampen giver dog en indikation af at PfE ønske om at påvirke EU's kulturpolitik.

Der er i CULT i denne periode kun fast repræsentation af tolv EU-lande (Italien, Frankrig, Grækenland, Spanien, Ungarn, Bulgarien, Rumænien, Kroatien, Slovenien, Polen, Østrig og Tyskland). Det har resulteret i en geografisk skæv repræsentation. Der er især en mangel på medlemmer fra Nord- og Vesteuropa, hvor Tyskland er det eneste land der har faste medlemmer. Fordelingen resulterer i at Parlamentets Kulturudvalg er repræsenteret af meget få kulturer.

Lykke Friis kæmper for sprogfagene

Direktør for Tænk tanken Europa, Lykke Friis, har skrevet to indlæg i henholdsvis [Kristeligt Dagblad d. 13. august](#) og [Jyllands-Posten d. 24. august](#), hvor hun sætter fokus på konsekvenserne af det faldende optag på sproguddannelserne (tysk, fransk, spansk og italiensk). Det kommer ifølge Lykke Friis til at gå ud over Danmarks eksportmuligheder og muligheder for at tolke de europæiske politiske og samfundsmæssige udviklinger. Det største problem er, at det faldende optag på universiteterne skaber en negativ spiral, da mange af gymnasielærerne der underviser i tysk, fransk, spansk eller italiensk er på vej på pension. Flere gymnasier ser dermed ind i en fremtid, hvor de vil få svært ved at udbyde disse fag og der vil i sidste ende ikke blot mangle interesse fra de danske studenter i at studere sprogene, de danske studenter vil også mangle kompetencerne til overhovedet at kunne studere dem.

Danskere i Europa-Parlamentets udvalg

I ITRE – Europa-Parlamentets udvalg for Industri, Forskning og Energi - er Danmark repræsenteret af Sigrid Friis (Radikal Venstre), Niels Fuglsang (Socialdemokratiet), Niels Flemming Hansen

Karen Ellemann varsler en nordisk AI-vision for 2030

Generalsekretær for Nordisk Ministerråd, Karen Ellemann, skrev d. 30. august et [debatindlæg i Altinget](#), hvor hun varsler en nordisk AI-vision for 2030. Debatindlægget blev publiceret umiddelbart efter at der på Christiansborg var blevet afholdt nordisk-baltisk topmøde om kunstig intelligens.

Hun problematiserer bl.a. en mangel på AI-specialister og ønsker at dette tænkes ind i udformningen af uddannelsessektoren, så de nordiske lande har en befolkning med en mangfoldighed i AI-kompetencer.

Nordisk Ministerråd og Nordic Innovation publicerede få dage efter Karen Ellemanns debatindlæg, indsigter fra deres arbejde med "Nordic Ethical AI Sandbox", i [Nordic Ethical AI Guidebook](#).

(Konservative) og Morten Løkkegaard (Venstre). Per Clausen (Enhedslisten) og Kira Marie Peter-Hansen (Socialistisk Folkeparti) er valgt som stedfortrædere i udvalget. DLI's fokus på ITRE er teknologi, kunstig intelligens og forskning, en hurtig gennemgang af interviews og SoMe-opslag (f.eks. [Morten Løkkegaard](#), [Niels Fuglsang](#) eller [Flere spidskandidater drømmer om et særligt sæde i Europa-Parlamentet](#)) tegner et billede af at forskningspolitikken ikke er det der trækker for medlemmerne af det der, oftest bliver omtalt som industriudvalget, EU's forskningspolitik har, ikke mindst med de mange midler i Horizon-programmet væsentlig betydning for medlemsstaternes forskningssektor. DLI-kontoret har udarbejdet en oversigt over [EU-initiativer om videregående uddannelse](#), her er fokus på uddannelsesdelen, men berører også EU's initiativer der skal fremme europæisk forskning

I EMPL – Udvalget for beskæftigelse og sociale anliggender - er Danmark repræsenteret af Marianne Vind (Socialdemokratiet), Villy Søvndal (Socialistisk Folkeparti) og Per Clausen (Enhedslisten). Henrik Dahl (Liberal Alliance) og Anders Vistisen (Dansk Folkeparti) er valgt som stedfortrædere. Udvalgets forperson er Finlands tidligere uddannelsesminister, og stemmesluger ved valget, [Li Andersson](#), i et interview med [Euronews](#) fremhæver hun at AI på arbejdspladsen og social dialog er de emner hun ser EMPL arbejde særligt med i den kommende periode. DLI-kontoret følger begge disse dagsordener tæt, og har i den forbindelse udarbejdet et overblik over [International lovgivning om AI](#). Li Andersson er ikke den eneste tidligere finske uddannelsesminister i Europa-Parlamentet, hendes efterfølger [Anna-Maja Henriksson](#) blev også valgt ind. Bliver Virkkunen godkendt som kommissær (se artikel længere oppe), er der altså tre tidligere undervisningsministre i Parlamentet og Kommissionen fra Finland.

Eurofound: Arbejdsmarkedskonflikter i 2023

Eurofound har udgivet en [artikel](#), hvor de gennemgår de større arbejdsmarkedskonflikter i 2023, uddannelsessektoren er repræsenteret med 10 nationale konflikter i Østrig, Tjekkiet, Estland, Frankrig, Litauen, Letland, Malta, Portugal, Slovenien og Ungarn.

Ungarn bliver især fremhævet, da deres konflikt ikke blev løst, men i stedet stoppet med et forbud fra regeringen mod lærernes ret til at strejke og åbner op for muligheden for at give bøder eller fyre lærere der kritiserer uddannelsessystemet. ETUCE har været ude og fordømme tilgangen og udvist sin støtte, ETUCE's udtalelse kan læses [her](#).

Derudover er det værd at bemærke at 3F bliver fremhævet for deres sympatistrejke med de svenske arbejdere i deres kamp for overenskomst med Tesla.

Praktikdirektivet

[Sverige mener ikke at praktikdirektivet er kompatibelt med den svenske model](#) og har derfor givet Europa-Kommissionen et "gult kort", både Danmark og Finland støtter direktivet, men ser nogle af de samme udfordringer som Sverige. Dette fremgår af en analyse udgivet af [Nordic Labour Journal](#). Det er væsentligt for Danmark at arbejdsmarkedets parter og den danske model bliver respekteret i direktivet. Dertil fremhæver FH i et høringssvar til Beskæftigelsesministeriet også at det er vigtigt at få afklaret, hvilke praktikanter der i en dansk sammenhæng vil være omfattet af direktivforslaget. Det er nemlig afgørende for FH, at eksisterende danske praktikordninger på erhvervsuddannelserne samt erhvervsakademi og professionsbacheloruddannelserne fortsat kan opretholdes og videreføres i deres nuværende form. Det samme gælder virksomhedspraktikordningen og løntilskudsordningen, hvis de er omfattet af forslagene. Der kan læses mere om den danske holdning til praktikdirektivet, samt FH's høringssvar i Beskæftigelsesministeriets [Grund- og nærhedsnotat om praktikdirektivet](#) og [Grund- og nærhedsnotat om ajourføring af rammen for praktikophold](#).